

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponentky)

Předložila studentka: Bc. Hana Lapáčková

Název: Využití listnatých dřevin botanické zahrady PŘF UK v Praze ve výuce přírodopisu

Oponentka: Mgr. Dagmar Říhová, KBES PedF UK

1. CÍLE A HYPOTÉZY

Cílem práce byl zmapovat a popsat vybrané druhy dřevin v botanické zahradě PŘF UK Na Slupi (Praha 2) a navrhnout exkurzi k seznámení s těmito dřevinami. Exkurze byla provedena v praxi v říjnu 2016 a na jejím základě byl pozměněn rovněž *de novo* navržený a k práci přiložený pracovní list. Cíle práce tak byly beze zbytku splněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ A FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce o celkové délce 105 stran obsahuje všechny předepsané náležitosti a je vhodně doplněna přílohami a množstvím barevných obrázků. Kapitoly na sebe logicky navazují, jejich jazyková úroveň však výrazně kolísá. Abstrakt je psán typickou *Czenglish* a úvodní kapitola o historii botanické zahrady „přebíhá“ mezi různými časy. Je rovněž velmi stručná a zcela opomíjí pro zahradu významné osobnosti posledních desetiletí a alespoň zmínku o řediteli současném. Text popisující geopark je plný drobných chyb a nedotažených formulací, vzniklých pravděpodobně při stylistické úpravě textu do finální podoby; a sem tam obsahuje i nepřesnost faktickou (rozsah saxothuringika v ČR). Čtenář chvílemi neví, zda se popis týká geologického vývoje celé ČR či jen popisuje položky geoparku... Celý text práce je poznamenán nadužíváním větných čárek, příliš často se rovněž objevuje kondicionálový tvar slovesa *být* a práce – ač s evidentním praktickým výsledkem – tak působí dojmem předběžného návrhu. Chybí autorské řešení pracovních listů, odkaz na konkrétní vhodné určovací klíče (str. 50) a odkazy na všechny obrázky, tabulky a grafy, které jsou jinak dostatečně kvalitní a velmi vhodně doplňují text teze. Sem tam se objevují terminologické nepřesnosti (ale uznávám, že ani já nejsem schopná bez zaváhání před samičím jedincem jinanu na jaře nahlas říci, že *má stopkatá vajíčka*); některé citace jsou uváděny neobratně; autorka občas nerozlišuje mezi rodem a čeledí.

Seznam literatury čítá 24 pramenů, v textu je jich však uvedeno 29. Jedenáct z nich je představováno internetovými stránkami různé důvěryhodnosti. Z množství z nich bylo čerpáno pro popisy vybraných dřevin, což je poměrně škoda – právě popisy rostlin, definice fenologie či příběh viktorie královské a wolemie lze jednoduše získat z tištěné a recenzenty prověřené literatury dostupné v mnoha (nejen pražských) knihovnách či odborných periodících dostupných *on-line*. Množství zdrojů je na první pohled nízké, pro účely práce – která je zaměřena prakticky – se jeví být postačující.

3. KOMENTÁŘ OPONENTKY

Ač to tak po přečtení předchozích řádků nejspíš nevypadá, práce Hanky Lapáčkové se mi velmi líbí a udělala na mě hluboký pozitivní dojem. Uvedené nedostatky se totiž týkají pouze „omáčky“ – tedy textu, který uvozuje a doprovází praktickou část práce (a který je ve většině závěrečných prací vzniklých na KBES přítomen kvůli dodržení předepsané délky teze). Praktická část práce je naopak psána čtivě, bez chyb a překlepů. Je znát, že autorka se v problematice dobře orientuje, exkurzi připravila nesmírně pečlivě a s ohledem především na její účastníky. Připravené materiály po provedení exkurze navíc vylepšila podle přání účastníků pilotního provedení. S takovým přístupem jsem se u DP dosud nesetkala a naprosto mne nadchl! Stejně jako přímým účastníkům vycházky do botanické zahrady, i mě se barevný pracovní list s mimozemskými průvodci velmi líbí a chválím pěkný nápad i precizní zadání jednotlivých dobře promyšlených úkolů a úkonů.

Velmi pečlivě je rovněž rozebráno dotazníkové šetření využití botanických zahrad ve výuce (tedy jeho struktura, formulace a souslednost i význam jednotlivých otázek); a stejná pozornost je věnována jeho

vyhodnocení. Výsledky jsou hodnoceny slovně, bez použití statistických metod (což je škoda, protože statistik by s minimálním úsilím pomohl Hance vyjádřit se k předestřeným hypotézám přesněji). Přesto s autorčinými závěry souhlasím – jediné, co v tomto směru skutečně postrádám, je seznam oslovených škol (resp. institucí, které se průzkumu zúčastnily).

Můj celkový dojem z práce je přes uvedené nedostatky vysloveně pozitivní (nezapomeňme, že nedostatky se netýkají diplomního úkolu samotného) a doporučuji autorce publikovat své výsledky v časopise Biologie-Chemie-Zeměpis. Práci plně doporučuji k obhajobě, a jako tradičně zvědavá oponentka prosím o zodpovězení čtyř následujících dotazů.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

A) Ve Vámi navrhované exkurzi za dřevinami Střední Evropy figurují také (ovšem nijak rušivě) nestředoevropské stromy rostoucí v expozici– lapina, platan javorolistý (a možná, podle volby účastníků) také nahovětvenec. Proč jste exkurzi nerozšířila do vyšších pater zahrady a nezačlenila např. liliovník, šácholan, kdouli nebo jasan zimnář? V případě liliovníku a šácholanu tomu rozumím (nejsou evropské), proč ale byl opomenut dle mého soudu vrcholně zajímavý zimnář (byť spíše východo-středoevropský) nebo i u nás občas pěstovaná kdoule?

B) Rozvítý dotaz na několik pojmů: na str. 11 jsem se dočetla, že čemeřice nachová je jarní cibulovina. Je tomu skutečně tak? A proč se vrbě pětimužné říká právě pětimužná? Co označuje pojem *parazoo*?

C) Krásný projekt *Den fascinace rostlinami* je mi znám už několik let. Teprve z Vaší práce jsem se však dozvěděla, že je součástí celosvětového programu. Jakého?

D) Při čtení práce jsem zjistila, že autorka stejně jako já bojuje s pojmy jednodomý a dvoudomý. Co přesně tyto pojmy označují? Může být jednodomý i jediný květ nebo jen celý jedinec rostliny? A může mít dvoudomý strom oboupohlavné květy (uvedeno na str. 27)?

5. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Práci plně doporučuji k obhajobě.